УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Урок

В публикувания през 1987 г. от Световната комисия за околна среда и развитие към ООН доклад „Нашето общо бъдеще“,известен още като „Доклада Брунтланд“ се говори за “устойчиво развитие”. Именно там за първи път се предлага и официална дефиниция, според която: *„Устойчивото развитие е развитие, което отговаря на потребностите на сегашното поколение, без да ограничава възможностите на бъдещите поколения да посрещнат и реализират своите потребности и да избират своя стил на живот. Искането това развитие да стане “трайно” важи за всички страни и хора. Възможността на бъдещите поколения да задоволяват собствените си потребности е застрашена както заради разрушаването на околната среда, така и заради унищожаването на околната среда заради слабото ниво на развитие на страните от третия свят. ”.*

На конференцията на ООН за околна среда и развитие през 1992 г. в Рио де Жанейро е създаден “Моделът на трите стълба на устойчивостта”, обединяващ три взаимно допълващи се измерения, които следва да бъдат развивани паралелно като гаранция за устойчивостта на човешките общности и среди: а именно екологично, икономическо и социално.

Екологичната устойчивост се свързва с опазването на природата и околната среда като израз на стратегическа грижа за бъдните човешки поколения. Тя обхваща опазването на видовото разнообразие, щадящото отношение към природните ресурси, превенцията на резки климатични промени, грижата за запазването на културните и природните ареали в първоначалния им вид, както и цялостното щадящо отношение към заобикалящата ни природна среда.

Икономическата устойчивост се свързва с опосредстващия характер на икономическите отношения в съвременните общества. Именно икономическият курс на управление във всяка държава е основен инструмент за осигуряване на стабилност, на материалното и финансово благосъстояние на хората и обществата. От особено значение тук са политиките и практиките за защита от ограбването на икономическите ресурси, заетостта, социалната сигурност, икономическата мощ и иновациите, равновесието между поколенията, международната икономическа стабилност. Ето защо антиколониалните реформи и антивоенните движения, както и широкото международно и регионално икономическо коалиране и сътрудничество съставляват съществена част от практиките в тази сфера.

Социалната устойчивост е аспектът, чрез който развитието на обществото се разглежда като подход, който създава пространство за социално равенство, включване и участие на всеки и всички в локален и глобален контекст. Има се предвид уравновесяването на социалните сили с цел създаване на стабилно, жизнеспособно общество.

Конференцията от Рио завършва с приемането на Декларация, чийто първи принцип гласи:
“Хората са в центъра за постигане на усилията за устойчиво развитие. Те имат право на здрав и продуктивен живот в хармония с природата.”

Устойчивостта засяга всички нива на обществено развитие – местно, регионално, национално и глобално. Тя е въпрос на ценностен избор и балансирано планиране. В този смисъл идеята за устойчивостта е рожба на кризата и сигнал за тревога. По тази причина никак не е случайно, че днес думата “устойчивост” се среща в най-различни словосъчетания от най-разнообразни сфери на науката и практиката, напр.: “устойчиви политики”, “устойчиви градове и региони”, “устойчиви сгради”, “устойчиво земеделие”, устойчив транспорт”, “устойчив туризъм”, “устойчиво образование” *(известно още като Глобално образование, Образование за глобално гражданство, Образование за глобално развитие, Образование за устойчиво развитие) и др.*
Устойчивото развитие е вписано като една от основните цели на Хилядолетието на развитието, набелязани и приети от всички страни-членки на ООН.